

Handläggare
Annika Ahola
annika.ahola@huddinge.se

Huddinge kommuns yttrande över remiss om Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.

Huddinge kommun ställer sig positiv till att Boverket ser över myndighetens byggregler. Kommunen instämmer i projektets syften och håller med om att delar av Boverkets byggregler (BBR) behöver omarbetas och att vissa delar behöver tas bort. Det är positivt att de allmänna råden försvinner eftersom de ofta har tillämpats som styrande i stället för rådgivande, vilket har begränsat möjligheterna att hitta lösningar för funktionskraven. En generell minskad detaljstyrning är välkommen och Huddinge kommun ser att detta kan få positiva effekter. Att främja utveckling och innovation och djupare involvera samhällsbyggnadssektorn är goda föresatser. Vidare ser Huddinge kommun risker med den föreslagna föreskriften, för vilka redogörs i resterande text.

Syftet med den nya regleringen är att få en tydlig struktur på föreskrifterna där krav ställs på funktion. Det är troligt att detta syfte uppnås, men det är mycket svårt att överblicka vilka konsekvenser en så här genomgripande förändring av föreskrifterna får. Huddinge kommun menar att det finns överhängande risker att efterlevnaden av kraven kommer att försämrats och att det i sin tur kan leda till försämringar sett till bärförmåga, stadga och beständighet. Det är inom ett sådant område inte lämpligt att lägga över ett större generellt ansvar på byggherrar än vad de redan har idag.

Vidare ses en stor risk att kravuppfyllnaden kommer att bedömas olika och att kunskapsbredden som kommer att behövas kan vara svår att uppnå i alla kommuner.

Huddinge kommun kan, sett till ovanstående samt vad som framförs under rubriken konsekvenser nedan, inte se att föreslagna föreskrifter kan ersätta dem som gäller idag och tillstyrker därför inte förslaget.

Nedan lämnas kommunens detaljerade synpunkter på några delar av de föreslagna föreskrifterna under rubriker som motsvarar remissunderlagets rubriker.

2:3 Syftet och mål med författningsförslaget

Syftet med förslaget har beskrivits på följande sätt:

”Förslaget ska tydliggöra rollfördelningen mellan staten, samhällsbyggnadssektorn och standardiseringen. Boverket ska i föreskrifterna precisera de krav som ställs i lag och förordning,

medan samhällsbyggnadssektorn tar fram lösningar som uppfyller kraven, med standardiseringen som alternativ”

Huddinge kommun ser risker med den rollfördelning som beskrivs eftersom mer ansvar läggs på branschaktörer. För att undvika negativa konsekvenser behöver det säkerställas att enskilda aktörer tar det ansvar som kommer med den nya rollfördelningen.

5.2.3 Mindre avvikelser

Enligt förslaget har en enskild byggherre ansvar för att samtliga krav i författningen uppfylls. Samtidigt kan byggherren avgöra om det går att göra mindre avvikelser från en föreskrift och byggnadsnämnden ska inför start- och slutbesked bedöma om avvikelserna är godtagbara. Det är mycket oklart vad denna bedömning ska göras mot och det krävs troligen större sakkunskap än idag för att göra en sådan bedömning.

Med detta förslag läggs också en del av det som utgör myndighetsutövning över på enskilda byggaktörer, vilket inte är en önskvärd utveckling. Det är troligt att detta förslag ger ökade konfliktytor mellan nämnder och byggherrar och att avvikelser riskerar att godkännas utan tillräcklig prövning i de fall sakkunskap saknas hos en kommun. Denna hantering kan leda till bedömningar som är, eller uppfattas som, godtyckliga. Det gör att förutsägbarheten i att byggherrar möter samma bedömning i alla kommuner inte uppnås.

En speciell svårighet bedöms ligga i att byggnadsnämnden ska avgöra om byggherren ”tillämpar regeln på ett korrekt sätt”. Huddinge kommun ställer sig frågande till hur avgörandet ska ske, när det saknas råd kring hur bedömningen av begreppet ”korrekt sätt” ska bedömas.

Huddinge kommun ställer sig frågande till hur en mindre avvikelse ska kunna bedömas vara en mindre avvikelse om den formellt strider mot en ordalydelse. Det ter sig som en omöjlighet att göra en korrekt bedömning kring.

”Därför kan behovet komma att öka, av att göra mindre avvikelser från föreskrifterna. Möjligheten finns, under förutsättning att lösningen gör att föreskrifternas syfte uppnås, trots att den formellt strider mot ordalydelsen”

Begreppet ”mindre avvikelse” är inte lämpligt då det har sin motsvarighet i bygglovsprövning enligt den äldre plan- och bygglagen vilket i dagens plan- och bygglag närmast motsvaras av ”liten avvikelse”. Tydligast vore om ett annat begrepp än ”avvikelse” användes i föreskriften.

5.2.4 Termen fackmannamässigt

I föreslagna föreskrifter anges att om en byggherre inte själv besitter fackmannamässig kompetens ska hen se till att den finns. Det anges dock inte hur denna kompetens ska styrkas. Med en sådan ordalydelse bedöms det inte kunna göras en bedömning om kompetensen verkligen finns eller inte.

Byggnadsnämndens mandat att kunna kräva fackmannamässighet kommer förvisso öka, men samtidigt ökar konfliktytorna mellan byggnadsnämnd och

byggherre. Här behövs ett starkare stöd för hur bedömningen av fackmannamässig kompetens ska göras. I förslaget står det:

”En förutsättning för fackmässighet i projektering och utförande, är att de metoder som används är tillförlitliga, så att en byggnad kan antas uppfylla de tekniska egenskapskraven vid färdigställandet och över tid. Sådana metoder bygger på kunskap och erfarenhet, och kan till exempel vara utvecklade inom forskning eller inom industrin. Vilken metod och hur den har tillämpats ska framgå av de handlingar som upprättas. Författningsförslaget pekar inte på någon särskild metod”

Det är därmed en fråga om hur byggnadsnämnden ska kunna avgöra om en tillförlitlig metod har använts.

8. Kommentarer till författningsförslaget

Nedan beskrivs Huddinge kommuns synpunkter gällande lydelse av nya föreskrifter och redovisas efter de föreslagna föreskrifternas kapitel och paragrafer.

Mindre avvikelser från föreskrifterna i denna författning 1. kap. 3 § med överväganden i 5.2.3

Enligt föreskriften får mindre avvikelser göras i enskilda fall om det finns särskilda skäl, om byggnaden antas bli tekniskt tillfredställande samt om det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt. För att byggnadsnämnden ska kunna göras dessa bedömningar behöver det tas fram en vägledning i hur detta ska tolkas.

Projektering och utförande 1. kap. 8 § med överväganden i 5.2.5, 5.2.6 och 5.2.8

För att kunna avgöra vad som är uppenbart obehövt krävs vägledning i en sådan bedömning. Liknande skrivning finns idag i plan- och bygglagen gällande behov av samråd, vilket lett till att tolkningen av begreppet skiljer sig åt mellan kommuner. Samma olikhet i kommuners bedömning lär uppstå även här.

När det gäller ”Vid ändring av en byggnad får erfarenheter från den befintliga byggnaden användas” kommer byggnadsnämnden behöva vägledning i hur detta ska tolkas samt vem som gör den bedömningen och vad det är för underlag som krävs. Begreppet erfarenheter utgör vidare en subjektiv bedömning vilket bedöms riskabelt i dessa frågor.

Särskilt om ändring av byggnad 1. kap. 13 § med överväganden i 5.2.6

Det kommer behövas vägledning för byggnadsnämnden eftersom det är oklart hur dessa bedömningar ska gå till och vem som ska göras dessa bedömningar. Se vidare under synpunkter gällande 1 kap. 14 §.

Särskilt om ändring av byggnad 1. kap. 14 § med närmare överväganden i 5.2.7

Det är oklart hur riskbedömningen ska gå till i praktiken. Enligt förslaget ska dokumentation ske och skäl till avsteg anges. Vidare ska det redovisas att åtgärder

i stället vidtagits för att uppnå godtagbar säkerhetsnivå. Det är då inte tydligt hur den bedömningen går till och hur en godtagbar nivå ska uppnås.

Då krav vid byggnadens uppförande ska utgöra underlaget skapas stora svårigheter om olika delar av byggnaden har uppförts vid olika tidpunkter.

Så som avsteg från krav som till största delen rör säkerhet är formulerade finns det här en stor risk att byggnader med lägre nivå av säkerhet uppförs än vad som görs idag.

Kontroll 1. kap. 18 § punkt 2 med överväganden i 5.2.7

Det behöver förtydligas med vad som menas med verifierbara projekteringsförutsättningar.

Konstruktionsdokumentation 1. kap. 20 § med överväganden i 5.2.9

Konstruktionsdokumentation fordras inte för byggnader ”som är högst 50 m² och är avsedda för människor att vistas i tillfälligt”. Det behöver förtydligas om 50 kvadratmeter avser byggnadsarea eller bruttoarea.

Bärförmåga 2 kap. 6 § med överväganden i 5.3.2

Ett förtydligande krävs eftersom det under punkt 1 står en- och tvåbostadshus men det under punkt 2 enbart står enbostadshus.

Anpassning och avsteg vid ändring av byggnader 8 kap. 1 § med överväganden i 5.4.1

Begreppen ”försumbart bättre”, ”oskäligt hög” samt ”tekniska skäl” behöver beskrivas och förtydligas och vägledning behövs för vem som ska avgöra detta.

Särskilt värdefull byggnad 8 kap 6 § med överväganden i 5.4.2

Det är svårtolkat hur dessa kriterier ska uppfylla kravet om det inte finns vägledning samt framgår vem som ska avgöra dessa kriterier.

Då Sverige har en liten andel äldre byggnader och det finns klimat- och livecykelvinster i att behålla och renovera äldre byggnader är det positivt att det för äldre byggnader framgår att de är särskilt värdefulla om inte annat bevisas.

Konsekvenser

Huddinge kommun delar inte Boverkets bedömning av konsekvenser. Bland annat bedöms kravnivån minska med föreslagna föreskrifter och de skapar inte heller bättre förutsättningar för likvärdig tillämpning. Det är troligt att nya obeprövade lösningar snabbt kommer att dyka upp i byggprojekt, vilket under en lång tid framöver kommer att leda till stor otydlighet för både byggnadsnämnderna och byggherrarna. Därtill är det oklart i vilken omfattning det faktiskt kommer att upprättas en praxis som ger en rättssäker, säker och likvärdig bedömning av kraven över hela Sverige.

För Huddinge kommun

Annie Östlund
Ordförande
Bygglovs- och tillsynsnämnden

Beslut i detta ärende har fattats av bygglovs- och tillsynsnämndens arbetsutskott
den 18 juli 2023.